

2.1.6 Grasland zonder klaver: Natrium

Het natriumadvies voor grasland is niet gericht op verhoging van de opbrengst, maar wordt uitsluitend gegeven met het oog op de gezondheidstoestand van het rundvee. Bij beweiding en/of een rantsoen met veel graskuil is het gewenst om via bemesting het N-gehalte van het gras op peil te houden. Dit is gunstig voor de voeropname. Daarnaast worden percelen beter afgeweid. Bij een rantsoen met veel snijmaïs is aanvulling nodig via het voerspoer.

Het advies hangt af van de grondsoort, de waardering van het natriumgehalte in de grond en van het K-getal. Het bemestingsadvies voor natrium bestaat uit een advies voor het eerste jaar na grondonderzoek en een advies voor de latere jaren. Met het advies voor het eerste jaar na grondonderzoek wordt de natriumtoestand op de waardering voldoende gebracht. Het advies voor de latere jaren is erop gericht om de toestand te handhaven en kan worden gezien als onderhoudsbemesting.

Het advies is het grasland te bemonsteren op 0-10 cm.

Als geen kali in de vorm van een minerale meststof hoeft te worden gestrooid, wordt geadviseerd de vereiste hoeveelheid natrium als natriumnitrat of landbouwzout te geven. Op percelen waar het calciumgehalte van het gras niet hoog is (in het algemeen op zandgrond) verdient landbouwzout de voorkeur boven natriumnitrat, omdat natriumnitrat het calciumgehalte van het gras verlaagt. Wanneer wel een kalibemesting nodig is naast de natriumbemesting, wordt geadviseerd kalizouten met een laag kaligehalte te gebruiken.

Dierlijke mest bevat ook natrium. Bedrijven met een laag natriumgehalte in de grond zullen echter ook een laag gehalte in de mest hebben, waardoor zeker niet in de extra grote behoefte kan worden voorzien.

Drachtige en zogende merries en jonge paarden die lichte arbeid verrichten, kunnen met de aangegeven bemesting en bij een normaal grasaanbod in hun natriumbehoeftte voorzien. Paarden die arbeid verrichten en veel zweten, kunnen uit gras alleen niet in hun natriumbehoeftte voorzien. Voor deze paarden is aanvulling uit krachtvoer of een mineralenliksteen nodig.

Zand en dalgrond

Tabel 2-17 geeft de waardering en het natriumadvies voor het eerste jaar na grondonderzoek op zand en dalgrond. Tabel 2-18 geeft het advies voor de latere jaren.

Tabel 2-17 Waardering en advies voor de natriumbemesting op zand en dalgrond in het jaar na grondonderzoek in kg Na₂O/ha

Waardering	Na ₂ O-gehalte grond (mg/100 g) 0-10 cm	K-getal			
		Laag	Voldoende	Ruim voldoende	Overig
Laag	< 2	50	70	80	110
Vrij laag	2- 4	20	50	60	90
Voldoende	5- 8	0	0	10	40
Ruim voldoende	9- 11	0	0	0	0
Hoog	> 11	0	0	0	0

Tabel 2-18 Waardering en advies voor de natriumbemesting op zand en dalgrond in volgende jaren in kg Na₂O/ha

Waardering	Na ₂ O-gehalte grond (mg/100 g) 0-10 cm	K-getal	
		Laag	Overig
Laag	< 2	50	80
Vrij laag	2- 4	20	60
Voldoende	5- 8	20	60
Ruim voldoende	9- 11	20	60
Hoog	> 11	20	60

Natrium spoelt zeer gemakkelijk uit, vooral op zand- en dalgrond, waardoor bij herfst- en wintertoediening van mest ook een deel van de natrium verloren zal gaan. Natriummeststoffen dienen dan ook bij voorkeur in het voorjaar toegediend te worden. In het advies zijn de verliezen die na half maart optreden verdisconteerd. Dit betekent dat alleen voor de verliezen die tot half maart optreden een toeslag gerechtvaardigd is. Deze verliezen worden gegeven in tabel 2-19. De genoemde hoeveelheden neerslag bij een bepaalde toedieningstijd zijn gemiddelde cijfers en kunnen in een natte winter hoger zijn. Wanneer neerslagcijfers bekend zijn, kan men beter naar de hoeveelheid neerslag kijken dan naar de periode van toediening.

Tabel 2-19 Uitspoelingsverliezen bij herfst- en wintertoediening van natrium op zand en dalgrond

Tijdstip van toediening	Hoeveelheid neerslag tot half maart in mm	Verlies (%)
Half februari	Circa 50	30
Half januari	Circa 105	40
Half December	Circa 170	55
Half November	Circa 230	70

Klei en löss

Tabel 2-20 geeft de waardering en het natriumadvies voor het eerste jaar na grondonderzoek op klei en löss. Tabel 2-21 geeft het advies voor de latere jaren.

Tabel 2-20 Waardering en advies voor de natriumbemesting op klei en löss in het jaar na grondonderzoek in kg Na₂O/ha

Waardering	Na ₂ O-gehalte grond (mg/100 g) 0-10 cm	K-getal			
		Laag	Voldoende	Ruim voldoende	Overig
Vrij laag	< 5	20	30	50	70
Voldoende	5- 6	0	0	20	40
Ruim voldoende	7- 9	0	0	0	10
Hoog	> 9	0	0	0	0

Tabel 2-21 Waardering en advies voor de natriumbemesting op klei en löss in volgende jaren in kg Na₂O/ha

Waardering	Na ₂ O-gehalte grond (mg/100 g) 0-10 cm	K-getal	
		Laag, voldoende, ruim voldoende	Overig
Vrij laag	< 5	30	50
Voldoende	5- 6	0	20
Ruim voldoende	7- 9	0	20
Hoog	> 9	0	20

Veen

Tabel 2-22 geeft de waardering en het natriumadvies voor het eerste jaar na grondonderzoek op veen. Tabel 2-23 geeft het advies voor de jaren na het eerste jaar.

Tabel 2-22 Waardering en advies voor de natriumbemesting op veen in het jaar na grondonderzoek in kg Na₂O/ha

Waardering	Na ₂ O-gehalte grond (mg/100 g) 0-10 cm	K-getal			
		Laag	Voldoende	Ruim voldoende	Overig
Vrij laag	< 9	30	40	70	100
Voldoende	9- 14	0	0	30	60
Ruim voldoende	15- 21	0	0	0	20
Hoog	> 21	0	0	0	0

Tabel 2-23 Waardering en advies voor de natriumbemesting op veen in volgende jaren in kg Na₂O/ha

Waardering	Na ₂ O-gehalte grond (mg/100 g) 0-10 cm	K-getal		
		Laag, voldoende, ruim voldoende	Overig	
Vrij laag	< 9	40	70	
Voldoende	9 - 14	0	30	
Ruim voldoende	15 - 21	0	0	
Hoog	> 21	0	0	